

Oversigt over Plantesygdomme.

250. — August 1941.

Der er for August Maaned indkommet Beretninger fra 74 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 486 Forespørgsler.

August Maaned viste Temperaturforhold omkring det normale, medens Nedbøren i alle Landsdele undtagen Bornholm laa over det normale — for Landet som Helhed beløb Regnmængden sig til ca. 33 % over Maanedens sædvanlige.

Lufttemperaturen laa hele Maaneden igennem omkring Normalen paa 14—16° C, i Begyndelsen af Maaneden gennemgaaende ubetydeligt over og i Slutningen af Maaneden ubetydeligt under det normale.

Nedbøren har været ualmindelig stor i August, og dens Fordeling paa et meget stort Antal Dage — mange Steder er der paa $\frac{2}{3}$ eller mere af Maanedens Dage faldet Regn — har gjort sit til at præge Maaneden som ualmindelig regnfuld. Til og med 30. August maales følgende Nedbørsmængder i de forskellige Landsdele (angivet i mm med Normalen i Parentes): Vendsyssel 107 (83), Vestjylland 134 (88), Midtjylland 125 (89), Østjylland 101 (82), sydlige Jylland 150 (89), Sønderjylland 144 (92), Fyn 96 (74), Midt- og Vestsjælland 67 (71), Nordøstsjælland 90 (79), Sydøstsjælland og Møn 81 (71), Lolland-Falster 90 (69) og Bornholm 73 (69).

KORN.

Tørke. Forsommerens Tørke prægede endnu i August Kornet, som slet ikke naaede at udnytte den rigelige Nedbør, der indfandt sig fra Slutningen af Juli.

Regn. Den rigelige Regn i Høstmaaneden vanskeliggjorde Høstarbejdet og medførte meget Spild bl. a. som Følge af Kornhobenes Flytning for at undgaa Ødelæggelse af Udlæg eller for at fremme Negenes Tørring. Fra mange Egne af Landet meldes om Spiring i Hobene af alle Kornarter.

Aksfusariose (*Fusarium* sp.) synes trods det fugtige Vejr ikke

at være blevet ondartet, idet der kun berettes om svage Angreb i saavel Vintersæd som Vaarsæd (Johs. Johansen, St. Heddinge; P. Grøntved, Næstved; J. Hansen, Grindsted; Jørg. M. Pedersen, Fjends Herred; O. K. Toudal, Nordvesthimmerland; J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg).

Sortrust (*Puccinia graminis*) har været yderst godartet — de fleste Indberettere har overhovedet ikke set Angreb. Ved systematisk Undersøgelse af en Del Hvedemarker paa Lolland fandtes et mindre Angreb i en Hvedemark ved Maribo.

Kronrust (*Puccinia lolii*) fandtes i Havre paa Sydfyn og ved Aarup.

Majsbrand (*Ustilago zeae*) fandtes bl. a. ved Lyngby, Spangsbjerg og Bogense — det førstnævnte Sted i ondartet Grad.

BÆLGPLANTER.

Kløverens Skivesvamp (*Pseudopeziza trifolii*) forekom en Del Steder i Vejle Amt med stærke Angreb (N. C. Georgsen).

Silke (*Cuscuta epithymum*) i Lucerne fandtes paa en Gaard i Københavns Amt. Angrebet blev bragt til Standsning ved Sprøjtning med Natriumklorat (M. Greve).

HAMP.

Bægersvamp (*Sclerotinia sp.*). Et ret ondartet Angreb forekom i en Mark med Hamp (E. Staunskjær, Kolind).

BEDEROER.

Lynskade i Sukkerroer forekom ved Holbæk og Bramminge og i Runkelroer ved Sandved.

Rodbrandangreb fra Forsommeren kan endnu spores adskillige Steder. Fra Kolding meldes, at Jordprøver fra Pletter med henholdsvis syge og sunde Roer viser, at Reaktionstallet altid er lavere — omend ubetydeligt — hvor Roerne er syge (O. Ruby).

Manganmangel (Lyspletsyge) fandtes i Bederoer i Fjends Herred (Jørgen M. Pedersen), paa Djursland (J. Larsen-Ledet) og ved Studsgaard, men sidstnævnte Sted fortog Sygdommen sig, da Regnen kom (C. Esbensen).

Bormangel (Tørforraadelse) har været meget godartet. Adskillige Indberetninger lyder paa, at Angreb var smaat begyndt, men det fugtige Vejr standsede videre Udbredelse. Kun paa overkalkede Jorder (J. Hansen, Grindsted; H. Agergaard, Askov) eller naturligt kalkrige Jorder berettes om slemme Angreb. I Hasmark fandtes f. Eks. paa 3 Ejendomme ret ondartede Angreb i Sukkerroer. Jorden var inddæmmet Strandeng med mange Skaller og Reaktionstal 8,1 (J. Jeppesen Jensen, Odense). Flere fremhæver god Virkning af Borax, og en Bekymring for Fremtiden mangler ikke, idet »Borax jo ikke kan faas mere« (Math. Nissen, Graasten). Fra Djursland meldes om et Tilfælde af Bormangel i Frø-Runkelroer (Jørgen Larsen-Ledet).

Gule Blade ses ikke meget i Aar. Hvor de findes, har det i nogle Tilfælde kunnet paavises, at det drejer sig om Virus-Gulsot (stive, skøre, gule Blade — se nedenfor), men i adskillige Tilfælde menes Aar-

sagen ligefrem at være Næringsmangel (Johs. Johansen, St. Heddinge; Martin Nielsen, Vejle; J. Hansen, Grindsted; J. Larsen-Ledet, Grenaa). I enkelte Tilfælde skyldes en Gulfarvning af Bladene Angreb af Tæger (*Calocoris bipunctatus*) — i saa Fald viser en samtidig Bukling og Misdannelse af Bladet Angrebets Oprindelse (H. Rasmussen, Aastrup, Nordfalster).

Virus-Gulsot har hidtil været særdeles godartet. Midtjylland (Maribo-Rødby Egnen) har i de senere Aar været en sikker Lokalitet for stærke og udbredte Angreb, men i Aar lyder Indberetningen dernede fra, at Angrebene ikke er almindelige, og hvor de findes, er de svage (O. J. Olesen).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) angreb ved Kolding Sukkerroer i Nærheden af en Frømark (O. Ruby).

KORSBLOMSTREDE.

Bormangel (Marmorering) i Kaalroer er praktisk talt ikke bemærket. »Angrebet falder jo ikke i Øjnene; men findes dog i mange Marker« (S. Nørlund Christensen, Aulum). Fra Ulfborg meldes, at mange Landmænd har lært at bruge Borax mod Sygdommen (K. Bank).

Mosaiksyge paa Kaalroer er praktisk talt ikke bemærket. Fra Skel-skøregnen, hvor det i adskillige Aar næsten ikke har været muligt at dyrke Kaalroer bl. a. paa Grund af Mosaiksygen, lyder det, at der kun findes svage Angreb og »Kaalroerne er ualmindelig pæne i Aar« (H. Wraae-Jensen). Ved Lyngby, hvor Angreb ogsaa plejer at være ondartede, har det næsten ikke været muligt at finde en angrebet Roe. Det er utvivlsomt de strenge Vintre, der har medført denne Hemning af Sygdommen, idet Bortfrysning af Kaalroefrømarker har medført den vigtigste Smittekildes Fjernelse.

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) fandtes adskillige Steder i Turnips og Kaalroer. I Kær Herred var Angrebene i Kaalroer ondartede i flere Marker. »Afskæring af det syge Væv har ikke virket efter Hensigten, hvor jeg har haft Lejlighed til at se det« (N. Engvang Hansen, V. Hassing).

Halsraad i Kaalroer har i Forbindelse med Krusesygegalmyggens Angreb vist sig adskillige Steder uden i Reglen at være blevet ondartet.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) har kun gjort sig bemærket med stærke Angreb enkelte Steder (H. Rasmussen, Aastrup; Math. Nissen, Graasten; O. K. Toudal, St. Restrup), især hvor Jorden forsømmes med Kalk (O. Ruby, Kolding; Tage Pedersen, Galten), eller hvor man forsynder sig mod Sædsiftet (P. Grøntved, Næstved; Martin Olsen, Pjedsted).

KARTOFLER.

Bladrulle- og Mosaiksyge. Der er til Indberetterne udsendt særlige Spørgeskemaer vedrørende disse Sygdommes Forekomst. Det herfra indgaaede Materiale vil senere blive bearbejdet, men det fremgaar af de foreløbig modtagne Skemaer, at begge Sygdomme — dog navnlig Blad-

rullesygen — er stærkt udbredt og ofte med en meget stor Angrebsprocent i de enkelte Marker.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Angrebet er i Aar begyndt sent, og først i Maanedens sidste 10-Døgn har Skimmelen bredt sig i Hast, og Angrebet antog et voldsomt Forløb over store Dele af Landet.

I Slutningen af Juli bemærkedes enkelte Steder svage Angreb i tidlige Spisekartofler (Georg Jensen, Maribo; K. Bank, Ulfborg; P. Chr. Andersen, Hjørring), og i første Halvdel af August bemærkedes over store Dele af Landet ligeledes spredte og svage Angreb i tidlige og efterhaanden ogsaa i middeltidlige Sorter som King Edward og Bintje m. fl. I Maanedens sidste 10-Døgn ændrede Angrebet Karakter, idet det antog epidemiske Former paa Øerne (Georg Jensen, Maribo; P. Grøntved, Næstved; Johs. Johansen, St. Heddinge; K. Iversen, Klippinge; B. Munch, Haslev; M. Greve, Roskilde; H. E. Jensen, Hillerød) og i den søndre Del af Jylland (Math. Nissen, Graasten; Aage Buchreitz, Skærbæk; Mogens Hansen, Toftlund; O. Ruby, Kolding; M. Olsen, Pjedsted; Martin Nielsen, Vejle; A. Pedersen, Varde; J. Hansen, Grindsted; P. Trosborg, Brande). I Løbet af en Uges Tid efter Angrebets Begyndelse stod mange Marker med fuldstændig ødelagt, nedvisnet Top. I den øvrige, nordre Del af Jylland har Skimmelen optraadt paa de fleste Lokalteter, men overvejende med svage Angreb, omend de fleste Steder med tydelig tiltagende Tendens.

Hvor de tidlige Sorter ikke var afgroet, inden Angrebet tog fat for Alvor, blev det ofte Skimmelen, der foraarsagede Vækstens Afslutning; men ellers er det hidtil overvejende middeltidlige Sorter som King Edward, Bintje, Up to date o. lign., der har lidt under Angrebet, og ved Maanedens Slutning meldes der kun om faa og begyndende Angreb paa sildige Sorter som Richters, Odin, Deodara m. fl. (P. Trosborg, Brande; C. Esbensen, Studsgaard; A. Diederich, Aarhus; N. Engvang Hansen, V. Hassing).

Som en rød Traad gennem alle Indberetningerne gaar Omtalen af det fugtige Augustvejr, der for det første har vanskeliggjort Sprøjtearbejdet, saaledes at Sprøjtning ikke altid er udført rettidig, eller ofte er den helt udeladt, for det andet bevirkede det fugtige Vejr en mindre Effektivitet af Sprøjtningen, idet Sprøjtevædsken ofte ikke naaede at tørre ind til en fast Hinde, inden Regn indfandt sig igen, og for det tredje medførte det stor Fare for Knoldsmitte. Flere Steder meldes der allerede om smittede Knolde (H. E. Jensen, Hillerød; O. Ruby, Kolding). Et Eksempel blandt de mange Udtalelser om Faren for Knoldsmitte lyder saaledes: »Den umaadelige Nedbør (i August ca. 170 mm) maa uden Tvivl medføre stor Fare for Knoldsmitte« (A. Pedersen, Varde).

Adskillige Steder har man for at undgaa Knoldsmitte afhugget Toppen (M. Greve) eller dræbt Toppen ved Sprøjtning med 1 % Natriumklorat (Math. Nissen, Graasten). Sidstnævnte Foranstaltning blev foretaget for at redde Fremaviskartofler for Knoldsmitte. Fra Skærbæk (Aage Buchreitz) paapeges Betydningen af et godt Hypearbejde som et Bidrag til at hindre Knoldsmitte.

Bladpletsyge (*Alternaria solani*) nævnes fra en lang Række Lokalteter Landet over, særlig i tidlige og middeltidlige Sorter, men man faar ikke Indtryk af ondartede Angreb. Fra Hornum nævnes, at Webbs, Goldperle, Juli og King Edward var stærkt angrebne, medens Alma og Karma gik fri.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) har optraadt mange Steder ved Aalborg, ogsaa i Marker, hvor der ingen Angreb var ved første Eftersyn (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Ved Studsgaard fandtes i August meget stærke Angreb i Deodara trods 2 Eftersyn med Opgravning af syge Planter i Juli. Hvor der var brugt hele Læggeknolde, var der nu 10—11 % sortbensyge Planter, hvor der var brugt overskaarne Læggeknolde endog 25—28 % syge Planter. Knoldene stammede i begge Tilfælde fra samme Parti, avlet i samme Mark i 1940, og hvor der tilsyneladende ingen syge var, efter at de syge var gravet op ved 2 Gennemsyn ligesom i 1941 (C. Esbensen).

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Landbrugsministeriets Tilsyn har modtaget Meddelelse om nye Angreb ved Klovborg og Horsens.

CHR. STAPEL.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSAFGRØDER.

Besvarelse af 21 af de udsendte Skemaer har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Gul Monilia paa Frugter af Æble	2	7	1	9	3
» » » » » Pære	5	7	1	6	0
» » » » » Blomme ..	2	5	2	8	3
Klorose paa Æble	5	5	5	3	0
Skivesvamp paa Stikkelsbær	3	3	4	5	2
Pludselig Nedvisnen af Frilandsagurk.	6	4	3	0	0

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) og Pæreskurv (*Venturia pirina*) har trods det fugtige Vejr i August ikke bredt sig slemt. Den tørre For-sommer har hemmet Skurvsvampenes Udbredelse i Starten. Iøvrigt er der til denne Maanedsoversigt ikke specielt besvaret Spørgsmaal om Æble- og Pæreskurv.

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) paa Æble findes mange Steder rundt omkring i Landet, men er ofte endnu ikke særlig alvorlig.

Flere Udtalelser vidner dog om, at det befrygtes, at den skal blive alvorligere nu i det fugtige Vejr, end den hidtil har været. F. Eks. fra Horsens skrives, at Sygdommen synes at være i Stigning de sidste Dage (C. A. Nørholm). Som sædvanligt er det særlig de »ormstukne« Æbler, det gaar mest ud over. Angrebet er værst paa Sommer- og Høstsorterne,

fra Københavns Omegn fremhæves Gladstone og Säfstaholm som særlig stærkt angrebne (Alfr. Rasmussen). I Vestsjælland er den overalt meget slem paa Høve Reinet (Agnes Værløse). Fra det sydlige Sønderjylland skrives, at der ikke er set een Have uden Angreb paa de tidlige Sorter (M. Surlykke Petersen).

Paa Pære synes Angrebet gennemgaaende at være svagere end paa Æble. Dette skyldes nok i nogen Grad, at der mange Steder er ret faa Pærer. Fra Fuglebjerg skrives dog, at Graapærerne i Aar er meget revnede, og følgelig har Angrebet været stærkt (N. Flensted-Andersen). Fra Slagelse-Skelskøregnen meddeles, at det særlig er Colorée de Juillet, Juli Dekan, Kejserinde og Clara Frijs, der er angrebet (A. Sauer).

Gul Monilia synes som Helhed at være værre paa Blomme end paa Æble og Pære. Fra Svendborg Amt fremhæves, at Angrebet er værst paa de tidlige Sorter, særlig hvis disse er angrebet af Blommeviklerlarver, altsaa »ormstukne« ligesom Æbler. Hvor Frugterne sidder tæt, er Angrebet ogsaa tilbøjeligt til at brede sig fra Blomme til Blomme, og paa Nedfaldsblommer breder Sygdommen sig hurtigt (Hans Larsen). Ved Fuglebjerg er Angrebet særlig slemt paa Myrobalaner, fordi disse er revnede paa Grund af Regnen (N. Flensted-Andersen).

Klorose paa Æbleblade findes mange Steder. Dog skyldes sandsynligvis noget af det, der kaldes Klorose, Sommertørke. Fra flere Sider fremhæves det, at Løvet er blevet bedre efter den senere Tids Regn.

Den gode Virkning af Sprøjtning med Mangansulfat og Jernvitriol fremhæves fra flere Steder. Fra Skive skrives saaledes, at Klorosen ikke er nær saa slem i Aar som sidste Sommer i en Plantage, der da var stærkt angrebet. Reaktionstallet er over 7. Der er anvendt Nedgravning af en svær Dækafgrøde, Udstrøning af Svovlsur Ammoniak og Sprøjtning med Mangansulfat og Jernvitriol. Resultatet er, at der kun er svage Symptomer paa Klorose, varierende efter Sorterne. Laxtons superb og Ingrid Marie er værst (J. C. Myrhøj). Ved Gisselfeld synes Sprøjtning med Mangansulfat og Jernvitriol at have hjulpet forbavsende godt, især paa nogle gamle Graastener, der staar paa Jord med alt for høj Reaktion (H. Wedege). I Mariibo Amt er Klorose temmelig almindelig, værre end i 1940. Jern- og Mangansprøjtning har hjulpet særdeles godt ikke alene paa Æble, men ogsaa paa Pære (G. Jensen).

Gule, affaldende Blade er set flere Steder. Fra Nørrejylland skrives saaledes, at Graastener i den senere Tid har faaet en Del gule Blade, der samtidigt bærer Præg af at være angrebet af Bladpletsyge. Det synes, som om den senere Tids altfor rigelige Regn har forværret Sygdommen (Arne Pallesen). Fra Svendborg Amt skrives: »Gule Blade og Bladfald er almindelig i Haver og Plantager paa Æble paa den lette Jord paa Sydvestfyn: Faaborg, Svanninge, Falsled, Haarby m. m. Mange Sorter har det i mindre Grad, men Graastener og Cox' Orange (og Cox' Orangetyperne Ingrid Marie og Laxtons superb) er værst. I en Plantage i Haarby med 5—7-aarige Træer paa gul Doucin har Graastener kastet ca. 20 % af Bladene og Cox' Orange omkring 40 %, Ingrid Marie og Laxtons superb omtrent som Graastener. Cox' Orange havde meget Bladpletsyge. Aarsagen til Bladfaldet er nok Tørke. Bladfaldet var begyndt

ved Slutningen af Tørkeperioden (sidst i Juli), men Hovedparten af Bladene paa Cox' Orange, Ingrid Marie og Laxtons superb er faldet kort før den 27. August, efter at der omkring 17. August var sprøjtet med $\frac{1}{2}$ % Bordeauxvædske til disse Sorter. Rimeligvis har Bladene paa Grund af en Svækkelsestilstand ikke saa godt taalt Sprøjtningen« (Hans Larsen). Dette falder ganske i Traad med mange tidligere Iagttagelser og med Iagttagelser, vi har gjort andre Steder i Aar, at naar Cox' Orange m. fl. Sorter ikke befinder sig godt, kan de tage Skade af $\frac{1}{2}$ % Bordeauxvædske. Bladene faar brune Pletter, bliver evt. gule og falder af.

Frostskade. Ved København, Kokkedal og Farum er Blommetræer af Sorten Kirkes døde som Følge af Frostskade de sidste Vintre.

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) optræder varierende, idet der fra Gisselfeld skrives, at der intet Angreb er, ved Studsgaaard kun faa og meget svage Angreb og fra Esbjerg-Vardeegnen, at Sygdommen ikke gør sig saa bemærket, som det ofte før har været Tilfældet. Derimod er Skivesvampen meget slem i Øst-Himmerland (A. Bødker), og i Svendborg Amt er der enkelte Haver, hvor næsten alle Blade nu er faldet (Hans Larsen). En anden Melding fra Sydfyn lyder saaledes: »Er meget slem mange Steder« (Chr. Greve). Fra Slagelse-Skelskøregnen meldes om stærke Angreb, hvor Buskene ikke har været passet med Sprøjtning (A. Sauer).

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er meget almindelig paa Stevns-Fakseegnen, ligesom den er set i adskillige Haver i det sydlige Sønderjylland (Ph. Helt, M. Surlykke Petersen).

Pludselig Nedvisnen af Agurkplanter synes ikke at være almindelig, saaledes som det har været Tilfældet i enkelte andre Aar med lignende Klima som i Aar: tør, varm Forsommer, regnfuld Eftersommer. Fra flere Steder meddeles, at Fænomenet ikke eller kun sjældent er set (Laurits Nielsen, København; M. Sørensen, Esbjerg; P. Wad, Odense; H. Wedege, Haslev). Paa Slagelse-Skelskøregnen har det ikke været slem i Aar (A. Sauer), i Svendborg Amt derimod er der ikke saa faa Tilfælde, hvor Agurkplanterne dør bort, og Triveligheden er i det hele ikke god, formentlig paa Grund af det kølige, fugtige Vejr (Hans Larsen). Paa Taasinge er Fænomenet meget almindeligt. Det bemærkes dog her, at en Del Planter er blæst i Stykker (Chr. Greve).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) er ret udbredt.

Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*) er nu udbredt. Tomaterne fik et slem Knæk i den varmeste Tid i Juli (Lars Hansen).

Amerosporium trichellum er konstateret paa Stænglerne af Vedbend af Paul Neergaard. Det drejede sig om 500 Planter ud af 700 i et Gartneri ved København. Paa Angrebsstederne tørrede Stænglerne ind. Sygdommen har i flere Aar hjemsøgt Gartneriet.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSAFGRØDER.

Kartoffelaal (*Heterodera Schachtii*). Der er fundet Angreb i en Have ved Trustrup ved Grenaa (J. Larsen-Ledet) og paa Krabbesbro Mark ved Ulsted (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Kaaltægen (*Strachia oleracea*) fortsatte sine Angreb i August Maaned og gjorde ofte meget betydelig Skade paa Kaalroer, Turnips og Kaal. Dyrene synes at foretrække Turnips frem for Kaalroer (J. M. Pedersen). I Selskab med en anden Tæge (*Dolycoris baccarum*) anrettedes der stor Skade paa Runkelroer ved Hobro (Fr. Bek Pedersen).

Havetægen (*Lygus pabulinus*) og *Calocoris bipunctatus* angreb Bederoer ved Kolding (O. Ruby).

Bedelus (*Aphis fabae*). Det er længe siden, Angrebene har været saa svage som i Aar. Kun undtagelsesvis har man maattet gribe til Bekæmpelsesforanstaltninger.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). Ogsaa dette Skadedyr har praktisk talt været uden Betydning. De Steder, hvor Lusene var ved at gøre sig bemærket, blev de standset af det kølige og regnfulde Vejr. De stærkeste Angreb er fundet i Kaal.

Bladlus (*Aphididae*) paa Frugttræer. Det kan nu siges, at Angrebet i det store og hele har været af underordnet Betydning i Aar, og at Skadevirkningen i Almindelighed har været Nul eller af meget beskedent Omfang.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Der foreligger kun faa Indberetninger om Angreb, der gennemgaaende er svage. En Del Steder er Lusene helt udeblevet.

Oldenborrelarver (*Melolontha spp.*). Det stærkeste Angreb saas paa en Gaard Syd for Hellebæk. Larverne fandtes i en Græsmark, der støder op til Skov. Skaden var meget betydelig, og der fandtes op mod 100 Larver pr. m². Der fandtes flest store Larver (Flyveaar 1943) og kun halvt saa mange mindre Larver (Flyveaar 1944). 64,5 % af de store Larver var parasiteret af Snyltefluen (*Dexia rustica*). For de mindre Larvers Vedkommende var 28 % angrebet. Ved Hedehusene er der konstateret et stærkt Angreb i Cikorie (M. Greve), og ved Sorø meldes om Skade i Kartofler og Primula-Kulturer (N. Flensted-Andersen). Fra Grenaa skrives, at Larver af meget forskellig Størrelse har raseret ½ Td. Land Havre i et Kær nær Skovbryn (J. Larsen-Ledet).

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). 28 af de 31 Beretninger omtaler Angreb af vekslende Styrke. Angrebene fortsattes ind i August for at tage af i Løbet af Maanedens. Det regnfulde Vejr havde her en god Virkning. Fra Fjends Herred skrives: »Angrebet af Billerne, der i Aar har været af hidtil ukendt Styrke, er fortsat ind i August, men aftaget mod Maanedens Slutning, og maa nu betegnes som standset. En Landmand prøvede at nedpløje de yderste Rækker meget dybt, da Angrebet satte ind. Metoden viste sig meget virksom. I de Tilfælde, hvor de stærkeste angrebne Steder i Marken er sprøjtet med Blyarsenat i Styrken 0,8 %, kan der nu ses en betydelig Virkning, da Roerne her staar bedre« (J. M. Pedersen). Der er intet, der tyder paa, at Skjoldbilleren i Aar havde mere end en Generation. Biller, der var klækket af Larver fra Angreb i Juli, lagde ikke Æg i Laboratoriet.

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Angrebene fortsattes i August, men tog af i Maanedens Løb. Om stærke Angreb i Kaal, Kaalroer og Turnips skrives fra Abed (H. A. B. Vestergaard) og Aastrup Sogn (H. Rasmussen).

Nøddesnudebiller (*Balaninus nucum*). Fra Studsgaard skrives, at Angrebet er meget ondartet. I saa godt som alle Nødder findes Larver (C. Esbensen).

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Grenaa skrives: »I nysaaede Kaalroer til Frø efter Hvidkløverfrø har Mængder af Snudebiller hærget ca. 2 Td. Land af ialt 6 Td. Land. Jeg har desværre ikke selv haft Lejlighed til at se Angrebet, men Meddelelsen er en meget velunderrettet Frøavler, der fortæller, at Roerne var vrimlende fulde af Snudebiller, der aad Hjerter og Blade. Ogsaa det nye Kløverudlæg ved Siden af er stærkt medtaget« (J. Larsen-Ledet). I en Frugtplantage ved Nakskov fandtes Billerne, der kom fra en Hvidkløverfrømark, i stort Tal i Træerne, hvor de lod til at søge Lusekolonierne. De gjorde endvidere Skade paa Fuglekirsebær og Blommer (Plantageejer Jacobsen).

Halmhvepsen (*Cephus pygmaeus*). Fra Roskildeegnen skrives: »Halmhvepsen har optraadt ondartet i saa godt som alle Hvedemarker og har sikkert bidraget til Hvedens slette Føldudbytte (8—13 Fold). Svagere Angreb er set i Byg.« Fra Stevns: »Der er sikkert Angreb i de allerfleste Hvedemarker paa Egnen, men der er ikke truffet Angreb i de andre Kornarter. I en Mark paa 10 ha fandtes Larver i henved Halvdelen af Straaene« (J. Johansen). Fra Falster skrives om overordentlig ondartede Angreb. Over 25 % af Planterne kan være beskadiget (H. Rasmussen), og fra Galten meldes om Angreb i næsten alle Hvedemarker. Nogle Steder er 35—40 % Planter angrebet (T. Pedersen).

Kaalbladhvepsen (*Athalia spinarum*). I Maanedens første Halvdel bemærkedes Hvepsene ofte i paafaldende stort Antal i Haver, hvor de bl. a. samlede sig paa blomstrende Rabatter m. m. Sidst i Maaneden er der indløbet en Del Meddelelser om Angreb af anden Larvegeneration.

Honningbier (*Apis mellifica*). Fra Nørrejylland skrives: »Paa flere Lokalteter har Honningbier ødelagt over Halvdelen af de sparsomt modne Hindbær, navnlig synes den søde Sort »Preussen« at være eftertragtet« (A. Pallesen).

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Om svære Angreb skrives fra Falster (H. Rasmussen) og Kær Herred (N. Engvang Hansen). Ved Grenaa anrettede Larverne i Forening med Kaalbladhvepsens Larve nogen Skade paa nysaaede Kaalroer til Frø (J. Larsen-Ledet).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Fra Skive skrives: »Har aldrig set saa stærke Angreb som i Aar« (J. C. Myrhøj). Der foreligger yderligere Meddelelser om stærke Angreb fra Sydfyn (H. Larsen, Chr. Greve), Slagelse (A. Sauer) m. m., og vi har selv det Indtryk, at Angrebene er alvorligere end i de tidligere Aar.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Fra Nørrejylland skrives: »Har været enorm; selv paa Lokalteter, hvor man daarlig nok kendte den, har den hærget i Aar« (A. Pallesen). Iøvrigt lyder Flertallet af Beretningerne paa stærke, ofte usædvanlig ondartede Angreb. Angrebene er øjensynlig i Tiltagende, og Bekæmpelsen bliver et alvorligt Problem.

Kaalorme (*Pieris brassicae*). Af de 50 indkomne Beretninger melder de 20 om ondartede Angreb, medens Resten taler om svagere Angreb uden alvorlige Følger. Vejret i den sidste Tid har heldigvis virket hem-

mende paa Skadedyrene. Selv om Kaalroerne ofte har lidt meget, er det dog afgjort gaaet værst ud over Kaalen. Fra Maribo skrives: »Meget ondartet, selv paa Peberrod, som ellers sjældent angribes. Insektpulver og Sæbe virker godt, men Folk har ikke Sæbe. Der burde stilles Sæbe til Raadighed til Sygdomsbekæmpelse. Hernede er Kaalormene saa slemme, at en følelig Udbytteformindskelse maa imødeses« (G. Jensen). Ofte er Larven af Den lille Kaalsommerfugl (*Pieris rapae*) til Stede i stort Tal. Den lever mere skjult og gennemhuller ofte Hjertet paa Hovedkaalen.

Knoporme (*Aprotis spp.*). Der foreligger kun faa Meddelelser om Angreb af Betydning. Ved Flakkebjerg er Larverne almindelige i Kartofler (Agnes Værløse), og paa Stevns er der set stærke Angreb i Sukker- og Fodersukkerroer til Frø (J. Johansen, K. Iversen). Fra Kær Herred skrives, at der ingen Skade er bemærket, men at Knopormene er set i Massevis paa Vandring tværs over en Asfaltvej. De tog Retning efter en Bedemark (N. Engvang Hansen).

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*). I ca. Halvdelen af Beretningerne karakteriseres Angrebene i Kaalroer som alvorlige, medens Resten omtaler dem som spredte eller svage. Bakteriosen er almindelig, men synes ejendommelig nok ofte at være standset i Udviklingen. De fleste Beretninger om alvorlige Angreb er indløbet fra Jylland. Fra Sjælland foreligger kun to. Fra Aalborg skrives: »I Begyndelsen af Maaneden saa det meget faretruende ud, da Krusesygen blev efterfulgt af et stærkt Angreb af Bakteriose i Rodhalsen, der mærkværdigvis nu er standset« (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Fra N. Vilstrup: »Stærke Angreb med Bakterioseangreb af ødelæggende Virkning« (N. C. Georgsen). Paa Aarhus segnen synes Bakteriosen ogsaa at være ondartet (A. Diederich), men ved Grenaa synes Roerne at klare sig bedre end oprindelig antaget (J. Larsen-Ledet). Alvorlige Angreb i Kaal rapporteres fra Gisselsfeld (H. Wedege), Slagelse (A. Sauer) og Esbjerg (M. Sørensen).

Kaalfluellarver (*Chortophila spp.*). Fra Grindsted skrives: »Er ret almindelig, og i enkelte Marker er der næsten ikke en Kaalroe, uden der i den er Gange og raadne Partier« (J. Hansen). Alle andre Indberetninger melder om, at Angreb i Kaalroerne enten er svage eller slet ikke bemærket. Om Angreb i Kaal lyder Beretningerne noget forskelligt. Fra Spangsbjerg skrives, at de har været svagere end de foregaaende Aar (E. Christiansen). Ved Gisselsfeld har de derimod været stærkere (H. Wedege). Fra Koldingegnen, hvor Angreb var slemme i Juli, men ikke i August, skrives, at Bortskrabning af Æggene har givet gode Resultater (L. Hansen). Alvorlige Angreb er endvidere rapporteret fra Svendborg (H. Larsen) og Slagelse (A. Sauer).

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Med enkelte Undtagelser karakteriserer alle Indberetninger Angrebene som meget svage og uden videre Betydning i Aar. Hvor der var stærkere Angreb under Opsejling, gjorde det kølige, fugtige Vejr snart sin Virkning.

PROSPER BOVIEN.

